

Stanovisko Nejvyššího soudu SSR ze dne 30.11.1970, sp. zn. Tpj 28/70-V

Číslo: 21/1971

Právní věta: II. Pokud sa občan oprávněný na poskytování služeb a oprav v zmysle zásad č. 20/1965 Zb. nad rámec svojho oprávnění zaobrá aj predajom predmetov potreby za tým účelom nadobúdaných, dopúšťa sa - ak nejde o činnosť väčšieho rozsahu - prečinu podľa § 2 písm. d) zákona č. 150/1969 Zb. aj v prípade, že ich predáva za predražené ceny.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 30.11.1970

Spisová značka: Tpj 28/70-V

Číslo rozhodnutí: 21

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Přechyny

Předpisy: 150/1969 Sb. § 2 písm. d

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbirkový text rozhodnutí:

Č. 21/1971 sb. rozh.

I. Subjektem prečinu podľa § 2 písm. a) zákona č. 150/1969 Zb. môže byť len pracovník socialistickej organizácie alebo osoba oprávněná v zmysle zásad č. 20/1965 Zb. na poskytovanie služeb a oprav, prípadne na predaj tovaru podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 13/1968 Zb., resp. osoba, ktorá koná pod menom socialistickej organizácie alebo oprávněnej osoby.

II. Pokud sa občan oprávněný na poskytování služeb a oprav v zmysle zásad č. 20/1965 Zb. nad rámec svojho oprávnění zaobrá aj predajom predmetov potreby za tým účelom nadobúdaných, dopúšťa sa - ak nejde o činnosť väčšieho rozsahu - prečinu podľa § 2 písm. d) zákona č. 150/1969 Zb. aj v prípade, že ich predáva za predražené ceny.

(Stanovisko trestného kolégia Najvyššieho súdu SSR z 30. 11. 1970 č. [Tpj 28/70-V.](#))

Odôvodnenie:

Najvyšší súd SSR zistil, že niektoré súdy postihujú občanov, ktorí za predražené ceny odpredávajú predmety potreby, za prečin podľa § 2 písm. a) zákona č. 150/1969 Zb. V ojedinelých prípadoch boli za tento prečin postihnutí aj občania, ktorí mali oprávněnie na poskytovanie služeb a oprav a v tejto súvislosti a nad rámec svojho oprávnění ponúkali za predražené ceny na kúpu predmety potreby, ktoré si predtým zadovážili za účelom ich predaja. Svoj právny názor opierajú súdy o skutočnosť, že v

jednotlivých prípadoch zaplatili kupujúci za predmety potreby vyššie ceny, ako by mali platiť podľa štátnej maloobchodnej ceny.

Toto stanovisko súdov podľa názoru trestného kolégia Najvyššieho súdu SSR odporuje Zákonom o prečinoch v ustanovení § 2 písm. a).

Zmyslom ustanovenia § 2 písm. a) Zákona o prečinoch je chrániť spotrebiteľa proti poškodzovaniu rôznymi machináciami popísanými demonštratívnym spôsobom v cit. ustanovení. V špeciálnom prípade chráni sa tu spotrebiteľ proti predražovaniu tovaru, či už tak, že sa mu tovar ponúka za vyššie ceny alebo tak, že sa mu ponúka tovar horšej akosti alebo v menšom množstve (váhe).

Podmienkou použitia ustanovenia § 2 písm. a) zákona č. 150/1969 Zb. je skutočnosť, že občan (i organizácia) vstupuje do právneho vzťahu ako spotrebiteľ. To znamená, že má právny nárok na to, aby organizácie (ich pracovníci), prípadne osoby, ktoré sa zaoberajú predávaním takého tovaru resp. poskytovaním takýchto služieb a za ceny stanovené právnym predpisom, poskytli tovar alebo služby. V špeciálnom prípade, keď ide o kúpu predmetov potreby, je potrebné pre to, aby mohlo ísť o prečin podľa § 2 písm. a) zákona č. 150/1969 Zb., aby tieto predmety mali charakter tovaru. To znamená, že ide o predmety určené na predaj každému spotrebiteľovi, ktorý o ich kúpu prejaví záujem.

Aj keď sa v § 2 písm. a) Zákona o prečinoch výslovne a spôsobom uvedeným v § 2 písm. b) nezužuje okruh osôb, ktoré môžu byť páchatelmi prečinu, takéto obmedzenie je zrejmé z toho, že závadná a trestnou sankciou zakázaná činnosť sa môže prejaviť len v rámci oprávnenej hospodárskej činnosti pri dodávateľsko-odberateľských vzťahoch. V týchto vzťahoch môže páchatel vystupovať na strane dodávateľa spravidla ako pracovník socialistickej organizácie a v jej zastúpení, resp. ako súkromník, ak má oprávnenie poskytovať služby a opravy podľa zásad č. 20/1965 Zb. (prípadne na predaj tovaru podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 13/1968 Zb.). Teda páchatelom môže byť vždy len osoba, voči ktorej občan (organizácia) vystupuje ako spotrebiteľ, či už pri požadovaní služieb alebo pri kúpe tovaru. Páchatelom tohto prečinu môžu byť ďalej aj osoby, ktoré pracovníkov socialistických organizácií, prípadne oprávnených súkromníkov v ich pracovnej činnosti čo i len sporadicky zastupujú a konajú takto pod menom socialistickej organizácie, resp. inej oprávnenej osoby (napr. manžel v čase, keď vypomáhal manželke v predajni).

Ešte viac je zákonom výslovne obmedzený okruh páchatelov prečinu podľa § 2 písm. b). Tohto prečinu sa preto môže dopustiť len „pracovník socialistickej organizácie v súvislosti s predajom tovaru alebo poskytovaním služby“. Na iné osoby, teda najmä na osoby oprávnené podľa zásad č. 20/1965 Zb. resp. vyhlášky č. 13/1968 Zb., sa ustanovenia § 2 písm. b) Zákona o prečinoch nevzťahujú.

Pokiaľ ide o súkromníkov, ktorí sú podľa vyššie citovaných predpisov oprávnení poskytovať služby a opravy, resp. predávať tovar, rozhodujúcim kritériom pre možnosť považovať ich za páchatelov prečinu podľa § 2 písm. a) zákona č. 150/1969 Zb. je rozsah vydaného oprávnenia, resp. povolenia. Za činnosť vykonávanú nad rozsah vydaného oprávnenia (povolenia) budú môcť byť postihnutí rovnako ako iní páchatelia, zaoberajúci sa neoprávnenou výrobou, prípadne inou zárobkovou činnosťou len v rámci osobitných ustanovení Zákona o prečinoch a za podmienok v týchto ustanoveniach určených, t. j. podľa § 2 písm. c), resp. podľa § 2 písm. d) zákona č. 150/1969 Zb.